

Väike-Maarja valla 2021. aasta eelarve seletuskiri

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Olulisemad lähtekohad eelarve koostamisel	3
2. Väike-Maarja valla 2021. aasta eelarve	5
3. Põhitegevuse tulud	6
3.1 Maksutulud	6
3.2 Tulu kaupade ja teenuste müügist (omatulud)	7
3.3 Saadavad toetused tegevuskuludeks	8
3.4 Muud tegevustulud	8
4. Põhitegevuse kulud	9
4.1 Põhitegevuse kulud valdkondade järgi	10
4.2 Põhitegevuse kulud valdkondade ja tegevusalade kaupa	11
5. Investeerimistegevus	20
6. Eelarve seosed arengukavaga	23
7. Finantseerimistegevus	25
8. Likviidsete varade muutus	25

Sissejuhatus

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusega on kohaliku omavalitsuse eesmärk terve rea avalike ülesannete täitmine, mh on valla korraldada sotsiaalabi ja sotsiaalteenuste osutamine, eakate hoolekanne, kultuuri-, spordi ja noorsootöö, elamu- ja kommunaalmajandus, veevarustus ja kanalisatsioon, heakord ja jäätmekäitlus, ruumiline planeerimine, teede ja tänavate korrashoid, ühistransport ning valla asutuste ülalpidamine. Nende ülesannete elluviimiseks koostab kohalik omavalitsus arengukava ja eelarvestrateegia. Arengukavas ette nähtud tegevuste planeerimisel on abiks iga-aastane valla eelarve.

Väike-Maarja valla 2021. aasta eelarve on koostatud kooskõlas kohaliku omavalitsuse korralduse seaduses ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses vallaeelarve kohta sätestatuga. Vastavalt Väike-Maarja Vallavolikogu 15. oktoobri 2018. aasta määrusele nr 29 „Väike-Maarja valla finantsjuhtimise kord“ on esitanud oma põhjendatud ettepanekud valla eelarve eelnõu koostamiseks vallavalitsuse valdkondade eest vastutavad isikud ning vallavalitsuse hallatavate asutuste juhid.

Eelarve koostamisel lähtutakse Rahandusministeeriumi suvisest majandusprognosist, Väike-Maarja valla arengukavast ja eelarvestrateegiast ning kavandatakse tegevusi nendele vastavalt.

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele liigendatakse eelarve järgmiselt:

- põhitegevuse tulud,
- põhitegevuse kulud,
- investeermistegevus,
- finantseermistegevus,
- likviidsete varade muutus.

Seletuskirjas on toodud andmed eelmise, jooksva ja 2021. aasta tulude ja kulude kohta, antud ülevaade investeerimis- ja finantseermistegevuse kohta. Kirjeldatud on Väike-Maarja valla arengukavas kajastatud eesmärkide kavandatavat täitmise plaani 2021. aastal ning selle täitmiseks kavandatavaid tegevusi.

Selgitatud on eelarve eelnõus ja eelarvestrateegias esinevaid olulisemaid muudatusi. Seletuskirjas on toodud Väike-Maarja valla oodatav põhitegevuse tulemi väärtus ja netovõlakoormus eelseisva eelarveaasta lõpuks.

Väike-Maarja valla 2021. aasta eelarve on koostatud tekkepõhiselt.

1.Olulisemad lähtekohad eelarve koostamisel

Väike-Maarja vald on tänu konservatiivsele eelarvepoliitikale ja finantsjuhtimisele majanduslikus mõttes heal ja stabiilsel tasemel. Kulude ja tulude tasakaal ja säästlikkus on taganud valla majandusliku toimetuleku ja vallale seadusega pandud ülesannete täitmise. Eelolevaks perioodiks

ei planeerita eelarve mahu kasvu ning jätkatakse konservatiivse eelarvepoliitikaga. Samas on planeeritud teostada võimalikult palju vajalikke investeeringuid.

2021. aastaks planeeritud suuremad investeeringud on Rakke kultuurikeskuse rekonstrueerimine multifunktsionaalseks keskuseks, staadioni projekteerimine ja rajamine Väike-Maarjasse, Väike-Maarja aleviku avaliku ruumi arendamise (enne Liivi pargi haljastusprojekt) 1. etapp, Väike-Maarja-Triigi kergliiklustee ehituse 2. etapp ning investeeringud valla teede ja tänavate korrashoidu.

Väike-Maarja valla eelarve hõlmab järgmiste **allasutuste** tulusid ja kulusid:

Väike-Maarja Vallavalitsus, Väike-Maarja Lasteaed, Rakke Lasteaed Leevike, Väike-Maarja Gümnaasium, Kiltsi Põhikool, Simuna Kool, Rakke Kool, Väike-Maarja Muusikakool, Väike-Maarja Valla Noortekeskus, Väike-Maarja Valla Raamatukogu, Rakke raamatukogu, Väike-Maarja Seltsimaja, Simuna Rahvamaja, Rakke Kultuurikeskus, Simuna Spordihoone, Väike-Maarja Spordikeskus, Väike-Maarja Hooldekodu, Tammiku Hooldekodu, Väike-Maarja Muuseum ja Väike-Maarja Valla Kommunaal.

Väike-Maarja vald koos oma 20 hallatava asutusega annab tööd umbes 350 inimesele. Väike-Maarja valla konsolideerumisgruppi kuuluvad 100%-lise valla osalusega ettevõtted OÜ Pandivere Vesi ja Väike-Maarja Tervisekeskus OÜ.

Planeeritud põhitegevuse tulud vähenevad võrreldes 2020. aasta eelarve täitmisega 4% võrra tulenevalt koroonaviiruse põhjustatud piirangutest ja eeldatavast majanduslangusest. 2021. aastal on üldine maamaks määr 2,5% ha kohta; haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaks määr 2,0%). Tuludele avaldab positiivset mõju hooldekodude kohatasude ja muusikakooli õppetaskude tõus.

Füüsilise isiku tulumaksu laekus 2020. aastal 4 330 000 eurot. 2021. aasta eelarves on füüsilise isiku tulumaksu laekumise prognoos ettevaatlik tulenevalt majanduslikust ebakindlusest ja maksumaksjate arvu langusest. Füüsilise isiku tulumaksu laekumine on planeeritud 2019. aasta tasemele ja 100 000 euro võrra väiksemaks 2020. aastast. Tasandus- ja toetusfondi summad on eelarvesse planeeritud 15. jaanuari seisuga ning annavad valla eelarvesse tulu kokku 3 792 592 eurot.

Kõikides hallatavates asutustes on majandamiskulud ja investeeringud planeeritud nende tegelikke vajadusi silmas pidades. Säästliku majandamise eest vastutab iga asutuse juht, keda vajadusel abistab vallavalitsuse rahandusosakond. Investeeringute, jooksva remondi ja muude tegevuskulude teostamiseks läbi erinevate toetusmeetmete on projektide omaosaluste summad prioriteetsed võrreldes teiste sarnaste kulutustega.

2021. aasta eelarves kasvavad põhitegevuse kulud võrreldes 2020. aasta tegelike kuludega 10%. Personalikulude planeerimisel lähtuti seisukohast, et 2021. aastal palgafond ei suurene, v.a. põhjendatud juhtudel (alla 800-eurose töötasuga ametikohtadel või ametikohtadel, kus palgasurve on väga tugev). Eeltoodud põhimõtet arvestades tõusevad personalikulud kokku 2020. aasta tegelike kuludega võrreldes 7%. Majandamiskulud kasvavad 2020. aasta tegelike kuludega võrreldes 19%. Samas võrreldes 2020. aasta eelarvega jäävad kulud samale tasemele. Reservfond ettenägematute kulutuste tegemiseks on planeeritud põhitegevuse kuluna ning reservfondi suunatakse vahendeid vähemalt 0,5% ulatuses põhitegevuse kuludest.

2. Väike-Maarja valla 2021. aasta eelarve

Väike-Maarja valla 2021. aasta eelarve maht kokku on 13,223 miljonit eurot (põhitegevuse kulud + põhivara soetus + finantskulud + kohustiste tasumine).

Põhitegevuse tulude maht on 2021. aastal 9,779 miljonit eurot ning põhitegevuse kulud moodustavad 9,778 miljonit eurot. Põhivara soetuseks on kavandatud 3,163 miljonit eurot, millest 1,294 miljonit eurot on planeeritud katta saadavate toetustega.

Tabelis 1 on toodud Väike-Maarja valla 2021. aasta eelarve põhinäitajad võrreldes eelnevate eelarveperioodidega (ümardatuna tuhandeteks eurodeks).

	2019 eelarve täitmine (€)	2020 eelarve täitmine (€)	2021 eelarve projekt (€)	muutus (võrreldes 2020. aastaga, €)
PÕHITEGEVUSE TULUD	9 512 000	10 310 000	9 779 000	-531 000
Maksutulud	4 576 000	4 665 000	4 612 000	-53 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 111 000	964 000	1 077 000	113 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	3 775 000	4 608 000	4 039 000	-569 000
Muud tegevustulud	51 000	73 000	51 000	-22 000
PÕHITEGEVUSE KULUD	8 925 000	8 839 000	9 778 000	-939 000
Antavad toetused tegevuskuludeks	589 000	572 000	531 000	-41 000
Tegevuskulud	8 336 000	8 267 000	9 247 000	980 000
INVESTSEERIMISTE GEVUS	-809 000	-1 179 000	-1 824 000	645 000
Põhivara müük (+)	39 000	101 000	63 000	-38 000
Põhivara soetus (-)	-1 412 000	-1 898 000	-3 163 000	1 265 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	583 000	706 000	1 294 000	-588 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)		-72 000		
Finantskulud (-) ja -tulud (+)	-19 000	-16 000	-17 000	1 000
FINANTSEERIMISTE GEVUS	-700 000	112 000	1 385 000	1 273 000
Kohustiste võtmine (+)	0	400 000	1 650 000	1 250 000
Kohustiste tasumine (-)	-688 000	-275 000	-243 000	-32 000
Kapitalirendi liisingmakse tasumine (-)	-12 000	-13 000	-22 000	9 000
LIKVIIDSETE VARADE MUUTUS	-203 000	471 000	-463 000	-934 000
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+suurenemine, -vähenemine)	719 000	98 000	-25 000	-123 000

Tabel 1. Väike-Maarja valla 2021. aasta eelarve põhinäitajad võrreldes eelmiste eelarveperioodidega

Netovõlakoormus on võlakohustiste ja likviidsete varade kogusumma vahe. KOFS-i alusel on lubatud netovõlakoormus 60% põhitegevuse tuludest. Väike-Maarja valla prognoositav netovõlakoormus 2021. aasta lõpuks on 3,138 miljonit eurot ehk 25,5%.

3. Põhitegevuse tulud

Põhitegevuse tulud on vallaelarvesse planeeritud arvestades 2020. aasta tegelikku tulu ja alaeelarve taotlustes esitatud andmeid.

Kokkuvõtte suurematest tulugruppidest tululiikide kaupa on esitatud tabelis 2.

	2021 eelarve projekt (€)
PÕHITEGEVUSE TULUD	9 778 826
Maksutulud	4 612 000
Füüsilise isiku tulumaks	4 230 000
Maamaks	382 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	1 077 300
Riigilõivud	5 000
Laekumised haridusasutuste majandustegevusest	228 300
Laekumised kultuuri- ja kunstiasutuste majandustegevusest	10 700
Laekumised spordi- ja puhkeasutuste majandustegevusest	22 250
Laekumised sotsiaalasutuste majandustegevusest	567 750
Laekumised elamu- ja kommunaalasutuste majandustegevusest	108 000
Laekumised keskkonnaasutuste majandustegevusest	25 000
Üüri- ja renditulud	110 150
Muu kaupade ja teenuste müük	150
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 038 826
Tasandusfond	1 245 794
Toetusfond	2 546 798
Muud saadud toetused	246 234
Muud tegevustulud	50 700

Tabel 2. Põhitegevuse tulud 2021. aasta eelarves

3.1 Maksutulud

Põhitegevuse tuludes on suurima osakaaluga maksutulud - füüsilise isiku tulumaks ja maamaks - mis moodustavad kokku 47% eelarve põhitegevuse tuludest ning toetused riigieelarvest (tasandus- ja toetusfond).

Füüsilise isiku tulumaks

Tulumaks laekub valla eelarvesse tulumaksuseaduse alusel. Maksu arvestab ja kogub Maksu- ja Tolliamet ning füüsilise isiku maksustatavast tulust laekub maksumaksja elukohajärgsele kohalikule omavalitsusele 11,96%. Maksumaksja elukohana kalendriaastal arvestatakse sama kalendriaasta 1. jaanuari seisuga registrisse kantud elukohta. Väike-Maarja valla elanike arv on viimastel aastatel olnud stabiilses langustrendis, 1. jaanuari 2021 seisuga oli vallas 5828 elanikku, neist 3346 tööealist inimest.

Tulumaks moodustab kogu põhitegevuse tuludest 43,3%. Tulumaksu laekumine on kavandatud summas 4 230 000 eurot. Valla füüsilise isiku tulumaksu summa on kavandatud sarnaseks 2019. aasta tegeliku laekumisega. 2021. aasta planeeritud füüsilise isiku tulumaksu summa on 2020. aasta tegelikust laekumisest 100 000 euro võrra madalam.

Tabelis 3 on toodud tulumaksu laekumiste dünaamika aastatel 2017-2020:

Tulumaksu laekumine	2017 (€)	2018 (€)	muutus(%)	2019 (€)	muutus(%)	2020 (€)	muutus(%)
jaanuar	270 440	294 636	8,9%	298 008	1,1%	331 097	11,1%
veebruar	257 642	296 597	15,1%	324 827	9,5%	336 954	3,7%
märts	294 790	334 216	13,4%	362 533	8,5%	384 001	5,9%
aprill	282 081	322 413	14,3%	340 996	5,8%	370 511	8,7%
mai	282 157	317 176	12,4%	347 155	9,5%	347 061	0,0%
juuni	322 421	359 926	11,6%	367 987	2,2%	352 286	-4,3%
juuli	311 876	316 350	1,4%	354 718	12,1%	351 625	-0,9%
august	263 918	315 956	19,7%	352 177	11,5%	350 925	-0,4%
september	268 143	318 341	18,7%	353 583	11,1%	354 133	0,2%
oktoober	310 363	319 395	2,9%	350 319	9,7%	356 614	1,8%
november	307 585	346 038	12,5%	354 208	2,4%	365 590	3,2%
detsember	351 648	395 383	12,4%	421 971	6,7%	429 156	1,7%
KOKKU	3 523 064	3 936 427		4 228 482		4 329 953	

Tabel 3. Tulumaksu laekumised aastatel 2017-2020

Maamaks

Väike-Maarja vallavolikogu määruse 29.10.2020 nr 14 kohaselt kehtestatakse Väike-Maarja vallas alates 1. jaanuarist 2021 üldiseks maamaksumääraks 2,5% maa maksustamishinnast aastas ning põllumajandussaaduste tootmiseks kasutusel oleva haritava maa ja loodusliku rohumaa maamaksu määraks on 2,0% maa maksustamishinnast aastas. Maamaks laekub 100% valla eelarvesse.

Maamaksu laekumiseks on 2021. aastal prognoositud 382 000 eurot.

3.2 Tulu kaupade ja teenuste müügist (omatulud)

Tulud kaupade ja teenuste müügist on planeeritud 1,077 miljonit eurot, moodustades 11% eelarve põhitegevuse tuludest.

Omatuludest on kõige olulisema tähtsusega laekumine sotsiaalasutuste majandustegevusest (568 000 eurot), sh Väike-Maarja Hooldekodu tegevusest 439 000 eurot ja Tammiku Hooldekodu tegevusest 110 000 eurot. Väike-Maarja Vallavalitsuse 21. oktoobri 2020 määrustega nr 6 ja 7 tõstetakse alates 1. jaanuarist 2021 hooldetasusid Väike-Maarja Hooldekodus 675 euroni kuus ja Tammiku Hooldekodus 630 euroni kuus (eelnevalt olid need: Väike-Maarja Hooldekodus 630 ja Tammiku Hooldekodus 600 eurot).

Laekumised haridusasutuste majandustegevusest (kohatasud, toiduraha jms) moodustavad 228 000 eurot (sh muusikakooli tulu 48 000 eurot, Väike-Maarja Gümnaasiumi omatuludeks on planeeritud

26 000 eurot). Rakvere Ametikooli õppekoha omatulud (tegutseb endise Väike-Maarja õppekeskuse ruumides) on planeeritud 30 000 eurot. Alates 1. septembrist 2020 on Väike-Maarja Muusikakooli õppetasu suurus 30 eurot ja eelklassis õppivatele õpilastele 10 eurot kuus.

Väike-Maarja Lasteaia omatuludeks on planeeritud 74 000 eurot, Rakke Lasteaed Leevike omatuludeks 32 000 eurot. Alates 1. jaanuarist 2019 on Väike-Maarja valla lasteaedades kohatasu 20 eurot kuus. Toidupäeva maksumuse kinnitab direktor hoolekogu ettepanekul. Alates 1. jaanuarist 2019 on toidupäeva maksumus valla kõikides lasteaedades 1,70 eurot.

Laekumised elamu- ja kommunaalmajanduse ning jäätmejaamade tegevusest on planeeritud 133 000 eurot.

Kultuuri- ja spordiasutuste majandustegevusest saadavateks tuludeks on planeeritud 32 000 eurot.

3.3 Saadavad toetused tegevuskuludeks

Saadavad toetused tegevuskuludeks on kokku 4,039 miljonit eurot, mis moodustab 41% eelarve põhitegevuse tuludest.

Tasandusfondi suuruseks on 2021. aastal 1 245 794 eurot ja toetusfondi suuruseks 2 546 798 eurot. Tasandus- ja toetusfondi suurused on Vabariigi Valitsuse poolt 15. jaanuari 2021 seisuga veel kinnitamata.

Toetusfondi vahendid on ette nähtud üldhariduse andmiseks (õpetajate ja koolijuhtide tööjõukulud, õppevahendid, koolilõuna jne), toimetulekutoetuse maksmise kulude hüvitamiseks, kohalike teede hoiu toetuseks, rahvastikutoimingute kulude hüvitamiseks, raske ja sügava puudega laste lapsehoiuteenuse toetuseks, asendushooldusteenusteks, matusetootuseks, huvitegevuse toetuseks ja koolieelsete lasteasutuste õpetajate tööjõukulude toetuseks. Samas sotsiaaltoetuste- ja teenuste korraldamise toetus ning jäätmehoolduse arendamise toetus on ümber tõstetud tulumaksu laekumisse ja tasandusfondi.

3.4 Muud tegevustulud

Muud tegevustulud on planeeritud summas 50 700 eurot, sh kaevandamisõiguse tasu 5 000 eurot ja 12 000 eurot vee erikasutustasu, projektide tagasimaksed 30 000 eurot. Rakke kommunaalasutuse vanade võlgade laekumiseks on prognoositud 300 eurot.

4.Põhitegevuse kulud

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele planeeritakse põhitegevuse kulude eelarveosasse antavad toetused ja muud tegevuskulud. Selles eelarveosas ei kajastata põhivara soetuseks antavat sihtfinantseerimist, põhivara soetust ja finantskulusid.

Põhitegevuse kulud on vallaelarvesse planeeritud arvestades 2020. aasta tegelikku kulu ja alaeelarve taotlustes esitatud andmeid. 2021. aastaks planeeritud põhitegevuse kulud on 9,778 miljonit eurot.

Kokkuvõtte suurematest kulugruppidest kululiikide kaupa on esitatud tabelis 4:

	2021 eelarve projekt (€)
Antavad toetused tegevuskuludeks	531 281
Sotsiaalabitoetused	287 081
Sihtotstarbelised toetused	132 250
Mittesihtotstarbelised toetused	111 950
Muud tegevuskulud	9 246 711
Personalikulud	6 083 856
Majandamiskulud	3 105 855
Muud kulud	57 000
PÕHITEGEVUSE KULUD KOKKU	9 777 992

Tabel 4. Põhitegevuse kulud kululiikide kaupa

Põhitegevuse kulud jaotatakse antavateks toetusteks tegevuskuludeks ja muudeks tegevuskuludeks. Tegevuskuludeks antavateks toetusteks on 2021. aastal planeeritud ligikaudu 531 000 eurot, mille osakaal põhitegevuse kogukuludest on 5,4%.

Sotsiaalabi toetused moodustavad ca 287 000 eurot, mis moodustab kõikidest antavatest toetustest 54%. Sotsiaalabi toetused jagunevad:

- Peretoetused
- Toimetulekutoetused ja täiendavad sotsiaaltoetused
- Toetused puuetega inimestele ja nende hooldajatele
- Õppetoetused
- Erijuhtudel riigi poolt makstavad maksud
- Muud sotsiaalabitoetused
- Preemiad ja stipendiumid

Sihtotstarbelisi toetuseid on eelarvesse kavandatud ligikaudu 132 000 eurot. Sellest 70 000 eurot moodustab hajaasustusprogrammi toetus (programmis on valla osalus 33 %), 17 000 eurot projekti Kodud tuleohutuks toetus (milles valla osalus 3000 eurot), 21 000 eurot sihtotstarbeline tegevustoetus EELK Väike-Maarja kogudusele (sildfinantseering), 24 000 eurot projektide Hoovid korda ja Värvid valda tarbeks.

Tegevuskuludeks on 2021. aastal kavandatud 9,247 miljonit eurot, sh:

- Tööjõukulud 6,084 milj eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 62%
- Majandamiskulud 3,106 milj eurot, osakaal põhitegevuse kuludest 32%
- Muud kulud 57 000 eurot

Personalikulude planeerimisel lähtuti seisukohast, et tulenevalt majanduslikule ebakindlusele 2021. aastal töötasud valdavalt ei tõuse, v.a. põhjendatud juhtudel (alla 800-eurose töötasuga ametikohtadel või ametikohtadel, kus palgasurve on väga tugev, nt hooldekodudes). Kavandamisel on arvestatud, et alampalk jääb 2020. aasta tasemele. Personalikulud koosnevad töötasudest ja töötasudega seotud maksudest.

Majandamiskulud koosnevad administreerimis-, lähetus-, koolitus-, kinnistute ja hoonete majandamis-, rajatiste majandamis-, sõidukite ülalpidamis-, inventari ja infotehnoloogia-, toitlustamis-, meditsiini-, teavikute ja õppevahendite, vaba aja sisustamise ja muudest majandamiskuludest.

Majandamiskulude planeerimisel on lähtutud tarbijahinnaindeksi liikumisest. Olulisemad erinevate majanduskulude ühikuhinnad on stabiilsed. Kütte- ja elektritarbimise kulusid on korrigeeritud vastavalt 2019. ja 2020. aasta tegeliku täitmise keskmisele kulule. Koolituskulude, õppevahendite soetamise jm kulude kavandamisel on kõikide hallatavate asutuste puhul lähtutud samadest alustest. Ürituste korraldamise kulude puhul on arvesse võetud koroonaviirusest põhjustatud piirangute ja seetõttu tõenäoliselt vähenenud kuludega (kultuuriasutuste ürituste korraldamisele on kavandatud 75% taotletud kuludest).

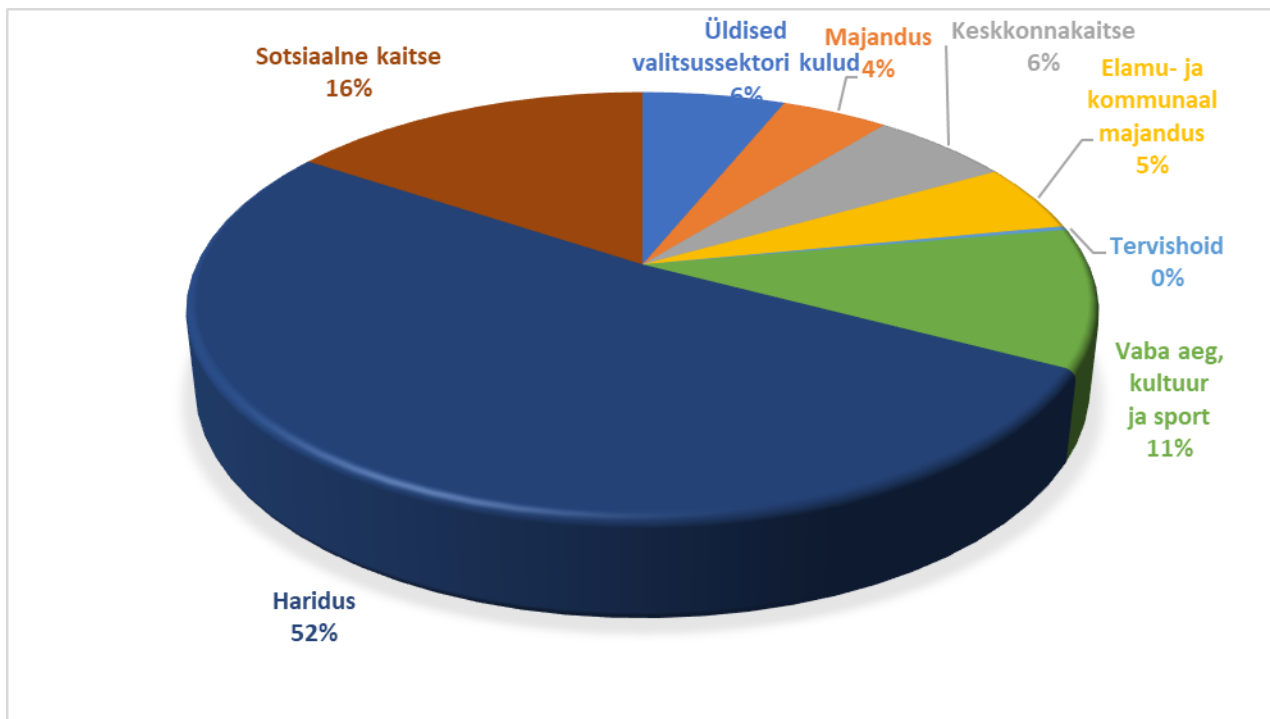
2021. aasta eelarves tõusevad kavandatud majanduskulude võrreldes 2020. aasta tegelike kuludega 19% (ca 500 000 eurot). Peamiste põhjustena selles tõusus võib nimetada:

- 2020. aasta tegelikud kulud olid eelarves planeeritust oluliselt madalamad koroonaviirusest tingitud piirangute tõttu, kui koolid olid distantsõppel, huviringid peatasid tegevuse jmt. Samuti oli 2020. aasta ilm rahakotisõbralik; see võimaldas oluliselt kokku hoida kütte- ja elektri-, aga ka nt lumetõrje tarbeks tehtud kuludelt. Lumetõrje 2020. kulud olid 16 000 eurot; 2021. aasta eelarves on lumetõrjeks eraldatud 120 000 eurot.
- 2021. aasta eelarves on koolitranspordi kulud tõstetud majandamiskulude alla (enne olid need kajastatud antavate toetuste all).
- 2021. aastal tuleb vastavalt lepingule tasuta valla üldplaneeringu koostamise eest üle 55 tuhande euro.
- Suurenevad vältimatud kulud meditsiinitarvikutele (eriti hooldekodudes).
- Suurenevad kulutused jäätmekäitlusele (tänu jäätmejaamade kasutuse suurenemisele ja jäätmekäitluse hinnatõusule).

Muudest kuludest enamiku moodustab reservfond summas 50 000 eurot. Reservfondi kasutatakse vastavalt vallavolikogu poolt kinnitatud Väike-Maarja valla finantsjuhtimise korrale.

4.1 Põhitegevuse kulud valdkondade järgi

Põhitegevuse kulud jaotuvad kaheksa erineva valdkonna vahel. Põhitegevuse kuludest kõige suurema osa moodustavad hariduse valdkonna kulud (52%).

Põhitegevuse kulude osakaalud (ilma investeerimistegevuseta) valdkondade kaupa 2021. aastal on esitatud **diagrammil 1**.

2021. aasta kogukulud (koos investeeringutega) valdkondade lõikes on esitatud tabelis 5.

Valdkond	Nimetus	2019 tegelikud kulud	2020 tegelikud kulud	2021 eelarve projekt	muutus (võrreldes 2020. aastaga)
01	Üldised valitsussektori teenused	494 000	503 000	601 000	20%
04	Majandus	1 496 000	2 033 000	2 463 000	21%
05	Keskonnakaitse	787 000	504 000	625 000	24%
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	517 000	593 000	645 000	9%
07	Tervishoid	32 000	39 000	29 000	-25%
08	Vaba aeg, kultuur	1 083 000	1 136 000	1 841 000	62%
09	Haridus	4 672 000	4 628 000	5 119 000	11%
10	Sotsiaalhoolekanne	1 277 000	1 421 000	1 635 000	15%
	Kokku	10 357 000	10 856 000	12 958 000	19%

Tabel 5. 2021. aasta kulud valdkondade kaupa

4.2 Põhitegevuse kulud valdkondade ja tegevusalade kaupa (NB! summad ümardatud tuhandete eurodeni)

Üldised valitsemissektori teenused

Valdkonna eelarve kokku on 601 000 eurot, sh investeeringud 3 000 eurot.

01111 Vallavolikogu kulud on 57 000 eurot, mis koosneb volikogu esimehe, aseesimehe ja komisjonide esimeeste ning liikmete tasudest ja maksudest.

011121 Vallavalitsuse kulud on 308 000 eurot, millest personalikulud moodustavad 74% ja majandamiskulud 25%.

011122 Informaatika eelarve kokku on 95 000 eurot. Personalikuludes on valla IT juhi ja IT tugiisiku töötasud. Majandamiskuludes on IKT süsteemide püsi-, hooldus- ja arenduskulud. Investeeringuteks on planeeritud 3 000 eurot.

01114 Reservfondi suuruseks on planeeritud 50 000 eurot. Reservfond peab moodustama vähemalt 0,5% põhitegevuse kuludest.

016002 Valimised. 2021. aastal toimuvad kohalike omavalitsuste valimised, mille tarbeks on valla eelarvesse planeeritud 11 000 eurot.

016001 Liikmemaksud. Erinevates liitudes, ühendustes ja seltsides osalemistasud ja liikmemaksud kokku on planeeritud 63 000 eurot (sh VIROL, Rakvere Haigla, PAIK, Harjumaa Ühistranspordikeskus, Eesti Mõisakoolide Ühendus, Eesti linnade ja valdade Liit). 2021. aastal on kavandatud AS Rakvere Haigla liikmetasu kasvuks 7 800 eurot.

Majandus

Valdkonna eelarve kokku on 2,463 miljonit eurot, sh investeeringud 2,022 miljonit eurot.

041101 Ettevõtlustoetusteks on planeeritud 9 000 eurot.

041102 Mittetulundussektori ja kodanikualgatuse toetusteks on kavandatud 54 000 eurot. Siin tegevusalal on planeeritud MTÜ-dele makstavad toetused summas ning kampaniate „Hoovid korda!“ ja „Värvid valda!“ kulud.

04210 Maakorralduse eelarve kokku on 30 000 eurot. Personalikuludes on maanõuniku töötasu ja majandamiskuludes on kinnistutega seotud kulud.

043601 Triigi katlamaja kulud kokku on 60 000 eurot, millest personalikulud (katlaoperaatorite töötasud) on 12 000 eurot ja majandamiskulud on 40 000 eurot. Investeeringuna on planeeritud vana katlamaja osa ringiehitamine soojakao vähendamiseks.

04430 Ehituse tegevusala kulude eelarve kokku on 27 000 eurot. Personalikuludes on Väike-Maarja valla ehitusnõuniku töötasu ja majandamiskuludes on ehitusõuniku administreerimiskulud, sidekulud ja transpordi kompensatsioon.

04510 Maanteetransport – valla teede ja tänavate korrashoid. Kulude eelarve kokku on planeeritud 1,235 eurot, sh investeeringud 1,178 eurot. Personalikuludes on traktorist-lukksepa töötasu. Majandamiskulud on summas 35 000 eurot. Maanteetranspordi tegevusala all on planeeritud teede remont, korrashoid, tolmutõrje, traktori ja teehöövli kütusekulud ning bussiterminalide kulud. Teede investeeringute kava on pikemalt tutvustatud investeerimistegevuse all.

04730 Turismi kulude eelarve kokku on 66 000 eurot, sh investeeringuteks 54 000 eurot. Personalikuludes on turismitöötajate töötasud (Kiltsi lossis). Emumäe turismiinfo punkt on plaanis anda rendile, seega sinna tööjõukulused eelarves ette nähtud ei ole. Emumäel on arvestatud kuue kuu pikkuse turismihooajaga (mai-oktoober), Kiltsi lossis 3 kuuga. Majandamiskuludes on turismiobjektidega seotud infotahvlite ja viitade uuendamine vastavalt arengukava tegevuskavale. Investeeringuna on planeeritud Emumäe vaatetorni remont ning investeeringud Salla mõisa müügi vahendite järgist.

047401 Üldmajanduslikud arendusprojektid on 2021. aasta eelarvesse kavandatud summas 882 000 eurot, sh investeeringuid 783 000 eurot. Investeeringutena on planeeritud staadioni rajamine Väike-Maarjasse summas 500 000 eurot, sh planeeritav toetus 250 000 eurot, Liivi pargi haljastusprojekti I etapp 200 000 eurot, Kiltsi mõisa piimaköögi restaureerimine 30 000 eurot, avalike mänguväljakute ja lasteaedade mänguelementide korrastamine kokku 20 000 eurot, Kadaka korstna ja ringahjude ekspertiisi koostamine 10 000 eurot, Äntu järvede puhkeala ja looduse õpperaja korrastamine 8 000 eurot ning kaasav eelarve summas 15 000 eurot.

Üldmajanduslike arendusprojektide eraldiste all on kavandatud sildfinantseering EELK Väike-Maarja kogudusele leinamaja renoveerimiseks. Majandamiskuludes on valla üldplaneeringu koostamiseks 55 400 eurot (valmimine on ajakavast maas ning lükkub eelduste kohaselt aastasse 2022), liikumispuudega inimestele ligipääsetavuse loomiseks avalikus kasutuses olevatele hoonetele on planeeritud 5000 eurot ja erinevatele projektidele on planeeritud 15 000 eurot (sh Kase pargi korrastamine, tuletõrje veevõtukohtade rekonstrueerimine, Simuna vana koolimaja konserveerimine).

04900 Majanduse haldus personalikuludesse on planeeritud abivallavanema, taristuspetsialisti ja järelevalvespetsialisti töötasud. Majandamiskuludes on sidekulud ja sõidukite ülalpidamiskulu.

049002 Muu majanduse eelarve on 27 000 eurot. Personalikulud moodustuvad arendusnõuniku töötasust. Majandamiskulude all on kavandatud arengukava seminari, külade ümarlaua, MTÜ-de ja ettevõtjate koolituste ja õppepäevade läbiviimise kulud.

Keskkonnakaitse

Valdkonna eelarve kokku on 625 000 eurot.

05100 Jäätmekäitluse eelarve kokku on 103 000 eurot. Personalikuludes on jäätmejaama operaatorite töötasud. Majandamiskuludes on Väike-Maarja, Rakke ja Simuna jäätmejaamade ehitusjäätmete, suurjäätmete, ohtlike jäätmete jt jäätmete veo- ja käitlemise kulud, avalike paberpapi konteinerite rendi ja jäätmete äraveo kulud ja muud jäätmekäitlusega seonduvad majandamiskulud. Jäätmekäitlus on üks tegevusala, mille kulud on võrreldes eelneva eelarve perioodiga kasvanud pea veerandi võrra. See tuleneb sellest, et jäätmejaamade kasutus on suurenenud ning on teada, et 2021. aastal tõuseb ka jäätmete veo hind. Investeeringuna on planeeritud rajada jäätmemaja Kiltsi.

05101 Avalike alade puhastuse eelarve maht kokku on 406 000 eurot. Personalikuludes kajastatakse alates 2018. aastast heakorratöötajate (tänavakoristajad, haljasalade hooldajad, trimmerdajad jne) töötasud, mis eelnevatel aastatel kajutati valdkonna 06 – elamu- ja kommunaalmajanduse all. Majandamiskulude all on planeeritud aastaringne teede ja tänavate, väljakute puhastus, parkimisplatside, ühistranspordipeatuste, parkide jm avalike alade puhastus, sh suvine tolmutõrje, talvine lume- ja libedusetõrje, olmeprügi ja jäätmete kogumine, avalike aladega piirneva haljastuse

hooldus (suvelilled, istikud) koos olmeprügi koristamisega, heakorratöötajate tööriided jms. Lumetõrjeks on 2021. aastal planeeritud 120 000 eurot; vastavalt ilmastikutingimustele võib ilmnedu vajadus ka lumetõrje eelarvet tõsta.

05600 Keskkonnakaitse haldus - muu keskkonnakaitse eelarve kokku on 116 000 eurot. Personalikuludes on keskkonnanõuniku töötasu. Majandamiskuludes on planeeritud on hajaasustusprogrammi kulud 70 000 eurot, Väike-Maarja lasteaia ujula veeproovid, jäätmekava koostamine ja KIK-i toetusega mürakaardi koostamise projekt.

Elamu- ja kommunaalmajandus

Valdkonna kulude eelarve kokku on 645 000 eurot, sh investeeringud 144 000 eurot. Valdkonna kulud on seotud elamu- ja kommunaalmajanduse arendamise ja haldamisega ning tänavavalgustuse, saunade ja kalmistute ülalpidamise kuludega.

06100 Elamumajanduse arendamise kulude eelarve kokku on 217 000 eurot, sh investeeringuna on planeeritud vastavalt eelarvestrateegiale kasutusest väljalangenud lagunenu hoonete lammutamine 60 000 eurot. Majandamiskuludesse summas 85 000 eurot on planeeritud vallale kuuluvate korterite haldamise kulud. Sotsiaalelamispindade renoveerimiseks on arvestatud 20 000 eurot.

06200 Kommunaalmajanduse arendamise kulude eelarve kokku on 203 000 eurot, sh investeeringud haldusosakonna tehnika uuendamiseks 12 500 eurot (sama summa eest uuendatakse haldusosakonna tehnikat ka avalike alade puhastuse tegevusalal). Majandamiskuludeks on planeeritud 82 000 eurot, mis on majandusosakonna töökoja ja garaaži ülalpidamiskulud, vallale kuuluvate transpordivahendite ja traktori kulud. Personalikuludes on majandusjuhataja ning töötajate töötasud.

06400 Tänavavalgustuse eelarve maht kokku on 120 000 eurot, sh investeeringud 65 000 eurot. Majandamiskuludes on tänavavalgustuse elektrikulud ja muud tänavavalgustusega seotud majandamiskulud (lambid, pirnid jms). Investeeringuks on Rakke-Ao kergliiklustee valgustuse paigaldamine ning Salla küla tänavavalgustuse paigaldamine.

066051 Tehno maja eelarve 4 000 eurot moodustub Tehno ettevõtlusala kommunaalkuludest.

066054 Kalmistute kulude eelarve kokku on 67 000 eurot, millest majandamiskuludeks on planeeritud 21 000 eurot. Selle tegevusala all kajastatakse kolme kalmistu haldamiskulud - Väike-Maarja, Simuna ja Ao. Personalikuludes on kalmistumeistrite töötasud. Majandamiskuludesse on planeeritud kalmistute hooldamiseks ja korrashoiuks vajalikud kulutused ning Simuna ja Ao kabelite majandamiskulud (küte, elekter, vesi, jooksev remont jms). Simuna kabelil on 2021. aastal plaanis vahetada katus.

06605 Saunad. Selle tegevusala alla on planeeritud Väike-Maarja, Simuna ja Rakke sauna kulud kokku summas 19 000 eurot. Rakke sauna haldamine on plaanis üle anda MTÜ-le.

066058 Muu elamu- ja kommunaalmajanduse kulude eelarve kokku on 16 000 eurot. Majandamiskuludes kajastatakse hulkuvate loomadega seotud kulud, Kauni Kodu konkursi kulud ning kulud jõulukaunistuste soetamiseks. Loomade varjupaiga kulud on võrreldes eelmise aastaga tõusnud.

Tervishoid

Valdkonna kulud kokku on 29 000 eurot.

072101 Väike-Maarja Tervisekeskuse kulude eelarve on 26 000 eurot. Personalikuludes kajastatakse koristaja töötasu. Majandamiskulude all on planeeritud hoone ülalpidamiskulud. Lisaks on plaanis paigutada hoone II korruse ooteruumi toolid ja trepile ohutuse tagamiseks käsipuu. Tervisekeskuse üüri ja rendituludena laekub prognoosi kohaselt tagasi ca 18 500 eurot.

072102 Rakke tervishoid (endine nimetus Rakke ambulatoorium). Kulude eelarve kokku on 3 000 eurot. Majandamiskuludes on kulutused vee-, elektri- ja prügiveoteenustele ning korrashoiule; personalikulud ei ole.

Vaba aeg, kultuur

Valdkonna eelarve kokku on 1 841 000 eurot, sh investeeringuteks 803 000 eurot.

Selle valdkonna alla on planeeritud Triigi spordihoone, Simuna Spordihoone, Väike-Maarja Spordikeskuse, Rakke sporditegevuse kulud, Väike-Maarja Valla Raamatukogu ja Rakke Raamatukogu, Väike-Maarja Seltsimaja, Simuna Rahvamaja, Rakke Kultuurikeskuse, Väike-Maarja Muusemi, valla infolehe ning muud valla kultuuritegevusega seotud kulud (Pandivere päev, muusikafestival, Lurichi päev, Wiedemanni keelekonverents, valla aastapäeva ja Eesti Vabariigi aastapäeva kulud jms).

Suuremad investeeringuobjektid vaba aja ja kultuurivaldkonnas on:

- Rakke kultuurikeskuse hoone renoveerimine multifunktsionaalseks keskuseks 720 000 eurot (sh toetuse arvelt on planeeritud katta 253 500 eurot);
- Vao tornlinnuse katuse renoveerimine 24 000 eurot (millest toetuse osa on 23 980 eurot);
- Väike-Maarja Spordikeskuse valgustite vahetus 22 000 eurot;
- Väike-Maarja Seltsimaja renoveerimine 12 000 eurot;
- Väike-Maarja Valla Raamatukogu põrandakatte vahetus 10 000 eurot;
- Väike-Maarja Muuseumi ekspositsiooni kontseptsiooni väljatöötamine ja teostamine

081021 Triigi Spordihoone kulude eelarve on 41 000 eurot.

081024 Simuna Spordihoone kulude eelarve on 58 000 eurot. Investeeringute alla planeeritud 5 000 eurot on kavas kulutada Simuna spordihoonele ja koolimajale energiaauditi tellimiseks, et osaleda meetmest „Kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhusaks muutmine“ projekti taotlemisel.

081027 Väike-Maarja Spordikeskuse kulude eelarve on 238 000 eurot, millest 22 000 eurot moodustab laevalgustite uuendamine.

081029 Rakke spordi tegevusala kuludeks on kavandatud 40 000 eurot.

081071 Väike-Maarja Noortekeskuse kulude eelarve on 132 000 eurot. Seadmetest on plaanis soetada 2 lauaarvutit, fotoaparaat, kõrvaklappe jm tehnikat.

08109 Vaba aja tegevused tegevusala koondab erinevaid kulutusi valla ürituste tarbeks, mh Vabariigi aastapäev, Wiedemanni keelepäev, Pandivere päev, maakaitsepäev, kohvikutepäev, valla aastapäev, muusikafestival jm.

082011 Väike-Maarja Raamatukogu kulude eelarve kokku on 149 000 eurot, millest 12 000 eurot on kavandatud investeerimistegevuseks.

082012 Rakke Raamatukogu kulude eelarve on 54 000 eurot.

082021 Väike-Maarja Seltsimaja kuludeks on planeeritud 125 000 eurot, sellest 12 000 moodustab summa 3 ruumi remondiks. Seoses koroonaviirusest tingitud piirangutega on vähendatud eelarve taotluse ürituste korraldamise kulu 25% võrra.

082023 Simuna Rahvamaja kulude eelarve on 57 000 eurot. Seoses koroonaviirusest tingitud piirangutega on vähendatud eelarve taotluse ürituste korraldamise kulu 25% võrra.

082024 Rakke Kultuurikeskuse kulude eelarve on 794 000 eurot, millest 720 000 moodustab kultuurikeskuse rekonstrueerimine multifunktsionaalseks keskuseks. Seoses koroonaviirusest tingitud piirangutega on vähendatud eelarve taotluse ürituste korraldamise kulu 25% võrra.

082031 Väike-Maarja Muuseumi kulud on 2021. aastal 70 000 eurot, millest 6 000 eurot on kavandatud kulutada vastavalt valla arengukavale muuseumi ekspositsiooni kontseptsiooni väljatöötamiseks. Teine suurem kulutus on kavandatud Vao tornlinnuse katuse rekonstrueerimiseks.

083001 Infolihe kulude eelarve suureneb 11% võrreldes 2020. aastaga tulenevalt vallalehe kojukande hinnatõusust.

08600 Muu vaba aeg – kultuur ja meedia tegevusala kuludes kajastatakse kultuurinõuniku töötasu ning majandamiskuludes administreerimise, sõidukite ülalpidamise jm väiksemad kulud.

Haridus

Haridusvaldkonna eelarve kokku on 5,119 miljonit eurot, sh investeeringuteks 67 000 eurot. Valdkonna põhitegevuse kulud moodustavad omavalitsuse põhitegevuse kulude eelarvest 52%. Personalikulud summas 3,785 miljonit eurot moodustavad kogu omavalitsuse personalikuludest 62%.

Valdkonna investeeringutena on planeeritud:

- Väike-Maarja Gümnaasiumi võimla akustika parandamiseks 28 000 eurot;
- Väike-Maarja Gümnaasiumi kodundusklassi ehitamiseks 12 000 eurot.

Üldhariduskooli õpetajate töötasu alammäär täistööajaga töötamise korral on 1315 eurot. Koolieelsete lasteasutuste õpetaja töötasu alammäär täistööajaga töötamisel on alates 01.01.2020 1184 eurot ja magistrikraadiga või sellega võrdsustatud tasemega õpetaja töötasu alammäär 1315 eurot. Üldhariduskoolide pidamiseks saadud toetus on omavalitsuse- ja õpilasepõhine (pearaha).

091101 Väike-Maarja Lasteaia eelarve maht on 631 000 eurot. Väike-Maarja Lasteaias on kokku 9 rühma, lapsi kokku on 158, sellest 17 Kiltsi rühmas.

091102 Rakke Lasteaed Leevike eelarve kulud kokku on 303 000 eurot. Rakke lasteaias on 65 last.

Plaanis on vahetada välja 14 sahtelvoodit narivoodite vastu.

092125 Simuna Kool (sh lasteaed). Eelarve kokku on planeeritud 594 000 eurot (sh lasteaed 144 000 eurot). Põhikoolis õpib 86 ja lasteaias käib 44 last. Koolil on plaanis soetada erinevat tehnikat, mh printer-koopiamasin.

091104 Lasteaiakohad eraldatie põhihariduse õpilaskohtadest 2020. aasta II lisaeelarvega, et tegevusalad oleksid vastavuses Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhendiga. Lasteaiakohtade kuludeks on kavandatud 2021. aastal 20 000 eurot.

092121 Kiltsi Põhikooli kulude eelarve kokku on 423 000 eurot. Kiltsi põhikoolile on planeeritud IT-vahendite soetamiseks 3000 eurot. Kiltsis õpib 56 õpilast.

092122 Rakke Kooli eelarve maht kokku on 727 000 eurot. Personalikuludeks on planeeritud 555 000 eurot, IT-vahendite soetamiseks 4000 eurot. Rakke koolis õpib 136 õpilast.

092126, 092131 Väike-Maarja Gümnaasiumi eelarve maht on 1,350 miljonit eurot, sh investeerin-guteks 50 000 eurot: 28 000 gümnaasiumi võimla akustika parendamiseks, 10 000 eurot IT vahendite soetamiseks ja 12 000 eurot kodundusklassi ehitamiseks. Õpilaste arv koolis kokku on 321, sh põhikoolis 267 õpilast ja gümnaasiumis 54 õpilast.

092128 VMG labori arendamise projekt – „Värkstuba“ (endine tegevusala kood 092202) kulude eelarve kokku 19 000 eurot, sh personalikulud 13 000 (laborant ja projektijuht) ja majandamiskuludes planeeritud on 6 000 eurot õppevahenditeks.

092129 Õpilaskohtade kulude eelarve on 40 000 eurot. Selle tegevusala all on planeeritud Väike-Maarja valla sissekirjutusega, kuid väljaspool valda õppivate laste õpilaskoha maksumuse kulud. Õppekoha tegevuskulu piirmäär ühe kuu kohta on alates 2021. aastast 94 eurot.

093004 Rakvere Ametikooli Õppekoha kulude eelarve kokku on 49 000 eurot. Kulude kohta esitame arved Rakvere Ametikoolile. Prognoosi kohaselt jääb 25% majandamiskuludest Väike-Maarja Valla katta (hoone üldkulud).

095101 Väike-Maarja Muusikakooli eelarve maht on 188 000 eurot, sh personalikulud 171 000 eurot. Muusikakooli Rakke filiaali personalikulu on arvestatud huvihariduse tegevusala all. Muusikakoolis õpib 97 õpilast.

095102 Huviharidus ja huvitegevus – planeeritud kulude eelarve 216 000 eurot. Noorte huvihariduse ja huvitegevuse kättesaadavuse ja mitmekesisuse parandamiseks eraldab riik poolt toetusfondi kaudu vahendid. Jaotus toimub huvitegevuse kava alusel vallavalitsuse korraldusega.

09600 Õpilasveo eriliinid (koolitransport). Sellel tegevusalal kajastatakse kulu õpilasliinidele summas 110 000 eurot.

096011, 096013, 096014, 096015, 096016, 096017 Koolitoit. Koolitoidule eraldatakse vahendeid kulude katmiseks üldhariduse riiklikust toetusfondist. Toetusfondi kaudu antava koolilõuna toetus on 2021. aastal 175 eurot statsionaarse õppe õpilase kohta.

Kulud koolitoidule on summas 327 000 eurot. Sarnaselt eelmise aastaga saavad alates 1. jaanuarist kõik üldhariduskoolide õpilased (sh. gümnaasiumi õpilased) tasuta koolilõunat eelarveaasta lõpuni,

sõltumata rahvastikuregistrijärgsest elukohast ning ka soovi korral hommikuputru. Sellel tegevusalal on kajastatud personalikuludes kokkade palgakulud (gümnaasium, Simuna kool) ja majandamiskuludes on peamine toiduainete ja transpordi ning korrashoiu kulud.

Väike-Maarja Gümnaasiumi köök varustab toiduga gümnaasiumit, Väike-Maarja lasteaeda ja Kiltsi Põhikooli. Simuna koolil on oma köök. Rakke lasteaia köök varustab toiduga nii Rakke lasteaeda kui ka Rakke kooli.

09602 Õpilaskodu. Õpilaskodus on 11 kohta. Tegevuskuludeks on planeeritud 60 000 eurot. Riigi eraldis kulude katteks on planeeritud 24 000 eurot, õpilaskodu planeeritavad omatulud on 2 000 eurot. Väike-Maarja vald katab puudujäävad kulud ning teised vallad katavad proportsionaalselt õpilaskodus elavate õpilastega seotud kulud.

09800 Hariduse haldus. Tegevuskulud koos eraldistega (6000 eurot) on summas 35 000 eurot, vallavalitsuse struktuuris on haridusnõuniku ametikoht, mis on hetkel täitmata, eelarvesse on planeeritud haridusnõuniku 8 kuu töötasu.

Sotsiaalne kaitse

Sotsiaalvaldkonna kulude eelarve kokku on 1 635 000 eurot, sh investeeringuteks on planeeritud 107 000 eurot.

Suuremad sotsiaalvaldkonna investeeringud:

- Lisapindade soetamine Tammiku hooldekodule – 3 500 eurot;
- Väike-Maarja Hooldekodu lift ehituse lõpetamine - 45 000 eurot;
- Eakate maja projekteerimine - 20 000 eurot;
- Sotsiaalelamispindade renoveerimine - 8 700 eurot;
- Kodus elamise toetamine kodude kohandamisega - 30 000 eurot.

10120 Puuetega inimeste sotsiaalhoolekandeteenused - majandamiskuludeks on planeeritud 91 000 eurot. Siin on kajastatud kulutused hoolekandeesutustes viibivatele inimestele ja puuetega lastega peredele (üldhooldusel 10 klienti; 10 klienti erihoolduselt tulnud).

101211 Hooldajatoetus. Vald maksab hooldajatoetust puuetega inimeste hooldajatele aastas kogusummas 19 000 eurot. Täisealise inimese hooldaja toetus tõuseb 35 eurolt 50 euronni kuus. Hetkel makstakse toetust 22-le inimesele.

101213 Puuetega laste hooldajatoetuse kulude eelarve on summas 11 000 eurot. Selle tegevusala all on alates 2019. aastast ainult KOV-i omavahendid puuetega laste hooldamiseks. Siin on planeeritud puuetega laste hooldajatoetuse vahendid ja vahendid hooldajatoetuselt maksude maksmiseks.

101214 Raske ja sügava puudega lastele abi osutamise toetus rahastatakse riigi poolt toetusfondi kaudu. Vahendeid kasutatakse raske või sügava puudega laste ja nende peredega seotud sotsiaalteenuste osutamiseks ja arendamiseks, sh lapsehoiuteenuseks, tugiisikuteenuseks, transporditeenuseks, nõustamisteenuseks, erinevateks teraapiateks, tegevuskulude katmiseks haridusasutustes, koolivaheajal laagris osalemise toetamiseks jms. Kulude eelarve on planeeritud summas 75 000 eurot, sisaldab 2020. aasta jääki ja 2021. aasta eraldist.

102001 Väike-Maarja Hooldekodu. Alates 01.01.2021 on kehtestatud Väike-Maarja Hooldekodu kohatasuks 675 eurot kuus. Hooldekodu kulude eelarve kokku on 582 000 eurot. Personalikulud on summas 341 000 eurot ja majandamiskulud 196 000 eurot. Personalikulud suurenevad, kuna töötajate kvalifikatsioon tõuseb ja sektoris on tugev palgasurve. 2020. aastal alustatud lifti paigaldus lõkkub osaliselt 2021. aastasse. Samuti suurenevad kulud meditsiinitarvikutele ning täiustatakse hooldealuste menüüd.

102004 Tammiku Hooldekodu. Alates 01.01.2021 on kehtestatud Tammiku Hooldekodu kohatasuks 600 eurot kuus. Kulude eelarve on summas 208 000 eurot. Personalikuludeks on planeeritud 131 000 eurot.

102011 Koduteeninduse tegevusala kulude eelarve kokku on 122 000 eurot. Personalikuludes on kajastatud sotsiaaltöötajate palgad.

102012 Muu eakate sotsiaalne kaitse - kulude eelarve kokku on 33 000 eurot. Selle tegevusala all kajastatakse lilled ja juubelitoetused eakatele 80., 85., 90. ja iga järgmise sünnipäeva puhul ning eakate jõulupeo korraldamise kulud. 2021. aastal jääb juubelitoetuse summa samaks nagu eelmisel aastal (50 eurot). Tegevusala investeeringute all on kavandatud eakate maja projekteerimine.

104001 Asendus- ja järelhooldus rahastatakse riigi poolt toetusfondi kaudu. Toetust kasutatakse asendus- ja järelhooldusteenuse osutamiseks, korraldamiseks ja hooldusperede toetamiseks. Kulude eelarve on summas 30 000 eurot. Tegemist on 2020. aasta jäägiga. Hetkel ei ole vallas ühtegi last asendus- ega järelhooldusel.

104021 Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse kulude eelarve kokku on 128 000 eurot. Eelarvesse on planeeritud matusetootus 350 eurot, sünnitoetuse määraks on 2021. aastal 500 eurot (makstakse 2-s osas - I osa lapse sündimisel, II osa lapse aastaseks saamisel). Paljulapseliste ja puuetega laste perede jõulu kinkekaardi maksumuseks 50 eurot, koolitoetus esmakordselt I klassi minevale lapsele on planeeritud alates 1. jaanuarist 2021 70 eurot. Beebide peo korraldamiseks on planeeritud 3 000 eurot.

107011 Riiklik toimetulekutoetus rahastatakse riigi poolt toetusfondi kaudu. Siin tegevusalal on toimetulekutoetused abivajajatele ning sotsiaaltoetuste ja -teenuste arendamiseks ja haldamiseks. Eelarvesse on planeeritud toimetulekutoetuste maksmiseks 119 000 eurot. See summa sisaldab 2020. aasta jääki ning 2021. aasta eraldist. 2021. aastal on toimetulekupiir 150 eurot kuus.

10702 Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse kulude eelarve on planeeritud 108 000 eurot. Siin tegevusalal kajastatakse ühekordseid sotsiaaltoetusi: toidutalongid, küttepuid, ravimitoetus, prillide ostu osaline kompenseerimine, omasteta matusekulud. Majandamiskuludesse on arvestatud vahendid kauplusbussi tegevuse toetamiseks 10 000 eurot. Samuti on kuludesse planeeritud projekti „Kodud tuleohutuks“ maksumus ning juhtumikorraldaja töötasu projekti „Isikukeskse erihoolekande teenusmudeli rakendamine KOV-is“.

109001 Sotsiaalse kaitse haldus. Halduskuludeks on planeeritud 110 000 eurot. Personalikuludes on kajastatud ametnike tööjõukulud.

5. Investeeringustegevus

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse kohaselt planeeritakse valla eelarves põhivara soetus ja müük, põhivara soetuseks saadav ja antav sihtfinantseerimine, osaluste soetus ja müük, muude aktsiate ja osaluste soetus ja müük, antavad ning tagasilaekuvad laenud, finantskulud ja -tulud. 2021. aasta eelarvesse on planeeritud põhivara soetus, põhivara soetuseks saadavad sihtfinantseeringud ning finantskulud ja -tulud.

2021. aasta eelarvesse on planeeritud põhivara müük summas 62 500 eurot (valla korterite, kinnistute jm põhivarade müük) ja soetus summas 3,163 miljonit eurot, põhivara soetuseks saadavad sihtfinantseeringud on kavandatud 1,294 miljonit eurot ning finantskulud 17 000 eurot.

2021. aastal teostatavad olulisemad investeeringud:

- Rakke kultuurikeskuse rekonstrueerimine multifunktsionaalseks teenuskeskuseks 720 000 eurot (millest toetus 253 500 eurot);
- Väike-Maarja – Triigi kergliiklustee ehitamise II etapp 550 000 eurot (millest toetus 467 500 eurot);
- Väike-Maarjasse staadioni projekteerimise ja rajamise I etapp 500 000 eurot (millest toetus 250 000 eurot);
- Väike-Maarja aleviku avaliku ruumi arendamise (endise nimega Liivi pargi ning Väike-Maarja seltsimaja ja muuseumi ümbruse haljastusprojekti) I etapp 200 000;
- Kaarma ettevõtlusala arendamine 150 000 eurot (millest toetus on 100 000 eurot);
- Tehno ettevõtlusala arendamine 150 000 eurot (millest toetus on 100 000 eurot);
- Investeeringud valla teede korrashoidu 410 000 eurot;

Teede investeeringuteks on kokku kavandatud ligikaudu 1,35 miljonit eurot, mis koosneb erinevate tegevusvaldkondade vahel jaotatud objektidest. Kaarma ja Tehno tööstusalade teede arendamine ja Väike-Maarja – Triigi kergliiklustee II etapi rajamine on eelarvesse kavandatud arvestusega, et õnnestub saada nende teostamiseks toetust.

Alltoodud tabelis 6 on toodud teedega seotud investeeringud.

Objekt	Maksumus (€)
Kiirustabloode paigaldamine	12 000
Külasiltide ja teeviitade paigaldamine	6 000
Tehno tööstusala teed (lisandub omaosalus teede investeeringutest)	100 000
Liivi park	200 000
Väike-Maarja – Triigi kergliiklustee II etapp (lisandub omaosalus teede investeeringutest)	467 500
Kaarma tööstusala teed (lisandub omaosalus teede investeeringutest)	100 000
Rakke-Ao kergliiklustee valgustus	55 000
Teede investeeringud, sh:	410 000
<i>Asfaldiaukude lappimine</i>	<i>38 000</i>
<i>Kruusavedu valla teedele</i>	<i>60 000</i>
<i>Kadaka tee (Lammasküla-Vägeva mnt)</i>	<i>50 000</i>
<i>Äntu tehisejärve tee</i>	<i>45 000</i>
<i>Alajaama tänav Simunas</i>	<i>15 000</i>

<i>Tehno tööstusala omaosalus</i>	<i>50 000</i>
<i>Kaarma tööstusala omaosalus</i>	<i>50 000</i>
<i>Kiltsi bussipeatuse laiendamine</i>	<i>19 000</i>
<i>Väike-Maarja – Triigi kergliiklustee II etapi omaosalus</i>	<i>82 500</i>
<i>Reserv</i>	<i>500</i>

Tabel 6. Teede investeeringute kava

Valla arengukavast ja allasutuste juhtide ettepanekutest lähtudes on 2021. aasta kogu investeeringute kava alljärgnev:

Valdk	Objekti/ projekti nimetus	kokku	omaosalus	toetus
01	Üldised valitsemissektori teenused	3 000	3 000	0
04	Majandus	2 021 711	1 038 211	938 500
	Triigi katlamaja vana osa rekonstrueerimine	7 000	7 000	
	Teede investeeringud	410 000	410 000	
	Külasiltide ja teeviitade paigaldamine	6 000	6 000	
	Kiirustabloo paigaldamine Väike-Maarja alevikku	12 000	12 000	
	Tehno ettevõtlusala arendamine	100 000		100 000
	Kaarma ettevõtlusala arendamine	100 000		100 000
	Väike-Maarja – Triigi kergliiklustee II etapp	550 000	82 500	467 500
	Emumäe vaatetorni remont	6 000	6 000	
	Salla piirkonna arendamine	47 711	47 711	
	Avalike mänguväljakute korrastamine	10 000	10 000	
	Lasteaedade mänguelementide korrastamine	10 000	10 000	
	Staadioni projekteerimine ja rajamine Väike-Maarjasse	500 000	250 000	250 000
	Kiltsi mõisa piimaköögi restaureerimine	30 000	9 000	21 000
	Äntu järvede puhkeala ja looduse õpperaja korrastamine	8 000	8 000	
	Väike-Maarja aleviku avaliku ruumi arendamise (end. Liivi pargi ning Väike-Maarja Seltsimaja ja Muuseumi ümbruse haljastusprojekti) I etapp	200 000	200 000	
	Kadaka korstna ja ringahjude ekspertiisi koostamine	10 000	10 000	
	Kaasav eelarve – Valgustatud Eipri	15 000	15 000	
05	Keskkonnakaitse	18 500	18 500	
	Jäätmejaama rajamine Kiltsi alevikku	6 000	6 000	
	Haldusosakonna tehnika täiendamine	12 500	12 500	
06	Elamu- ja kommunaalmajandus	143 500	89 500	54 000
	Kasutusest väljalangenud hoonete lammutamine	60 000	6 000	54 000
	Haldusosakonna tehnika täiendamine	12 500	12 500	
	Rakke-Ao kergliiklustee valgustuse rajamine	55 000	55 000	
	Salla küla tänavavalgustus (bussiootepaviljon ja seltsimaja)	10 000	10 000	
	Simuna kabeli katuse vahetus	6 000	6 000	
08	Vaba aeg, kultuur	802 500	540 500	253 500
	Informaatika	3 500	3 500	

	Simuna Spordihoonele energiaauditi tellimine	5 000		
	Väike-Maarja spordihoone laevalgustite vahetus	22 000	22 000	
	Väike-Maarja raamatukogu põrandakatte vahetus	10 000	10 000	
	Väike-Maarja seltsimaja renoveerimine	12 000	12 000	
	Rakke kultuurikeskuse hoone renoveerimine multifunktsionaalseks keskuseks	720 000	466 500	253 500
	Vao tornlinnuse katuse renoveerimine ja elektrisüsteemi uuendamine	24 000	24 000	
	Väike-Maarja Muuseumi ekspositsioon	6 000	6 000	
09	Haridus	62 600	62 600	
	Informaatika	26 600	26 600	
	Akustika parendamine ja paigaldamine VMG võimlasse	28 000	28 000	
	VMG kodundusklassi ehitamine	12 000	12 000	
10	Sotsiaalne kaitse	107 200	59 570	47 630
	Tammiku hooldekodu lisapindade soetamine	3 500	3 500	
	Väike-Maarja Hooldekodu lifti paigaldamine	45 000	30 265	14 735
	Eakate maja projekteerimine ja ehitus	20 000	20 000	
	Sotsiaalelamispindade renoveerimine	8 700	1 305	7 395
	Kodus elamise toetamine kodude kohandamisega	30 000	4 500	25 500
	KOKKU	3 163 011	1 864 381	1 293 630

Tabel 7. Investeeringustegevus 2021. aastal

6. Eelarve seosed arengukavaga

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadusest ja kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusest tulenevalt sisaldab valla arengukava eelarvestrateegiat, mis viib arengukava kooskõlla valla reaalsete rahaliste võimalustega. Valla arengukava uuendamisel töötati põhjalikult läbi valla eelarvestrateegia ja investeerimisprioriteedid. Väike-Maarja valla arengukava kinnitati volikogu 29. oktoobri 2020 määrusega nr 13.

Erinevused 2021. aasta eelarve ja eelarvestrateegia vahel tulenevad peamiselt 2020. aasta eelarve tegeliku täitmise põhjal andmete täpsustamisest.

Lisandunud on ka investeringuid, mida eelarvestrateegias ette ei nähtud. Olulisemad erinevused on toodud tabelis 8.

Tegevus	Eelarve- strateegia 2021 (€)	Eelarve 2021 (€)	Erinevuse põhjendus
Investeeringud IT- vahendite soetamiseks	0	33 100	IT vahendite investeeringud koosnevad väiksematest soetustest, mis jagunevad erinevate tegevusalade ja allasutuste vahel; neid ei ole mõistlik eelarvestrateegia jaoks täpsustada
Kaarma ettevõtlusala arendamine	120 000	100 000	Täpsustus toetuse summa
Haldusosakonna tehnikatäiendamine	20 000	25 000	Maksumus on täpsustatud
Triigi katlamaja ümberehitus soojakao vähendamiseks	0	7000	On ilmnenud pakiline vajadus investeeringu järele
Kaasav eelarve	0	15 000	Ei olnud eelarvestrateegias välja toodud
Väike-Maarja leinamaja rekonstrueerimise toetus	0	40 000	Tegemist 30 000 euro ulatuses sildfinantseerimisega
Salla piirkonna arendamine	0	47 711	Eelarvesse kanti edasi 2020. aasta jääk Salla mõisa müügist
Simuna kabeli katuse vahetus	0	6 000	On ilmnenud pakiline vajadus investeeringu järele
Väike-Maarja Seltsimaja renoveerimine	15 000	12 000	Täpsustus projekti maksumus
Rakke kultuurikeskuse renoveerimine	700 000	720 000	Täpsustus projekti maksumus
Simuna spordihoone energiaaudit	0	5 000	Selgusid projektis „Kohaliku omavalitsuse hoonete energiatõhusaks muutmise“ osalemise tingimused
Väike-Maarja	0	22 000	Juba 2020. aastal plaanitud projekti

spordihoone valgustid			teostamine lükkub järgmisesse aastasse
VMG kodundusklass	8 000	12 000	Maksumus on täpsustatud
Tammiku hooldekodu lisapindade soetamine	0	3 500	Ei olnud eelarvestrateegias välja toodud
Sotsiaalelamispindade renoveerimine	20 000	8 700	Täpsustus projekti summa
Puudega inimeste kodude kohandamine	30 000	0	Selgus, et toetust ei ole võimalik saada
Väike-Maarja hooldekodu lifti paigaldamine	0	45 000	Juba 2020. aastal plaanitud projekti teostamine lükkub osaliselt järgmisesse aastasse
INVESTEERINGUD KOKKU	3 044 000	3 163 011	

Tabel 8. Erinevused eelarvestrateegia ja eelarve vahel

7. Finantseerimistegevus

Finantseerimistegevuses näidatakse laenude võtmine ja võetud laenu- ja liisingkohustiste tagasimaksmine.

Väike-Maarja valla võlakohustised seisuga 31.12.2020 on 1,753 miljonit eurot. 2021. aastaks on kavandatud erinevate projektide omafinantseerimiseks võtta laenu kuni 1,65 miljonit eurot. Laenu täpne suurus ja vajadus selgub kalendriaasta jooksul. Seda määrab võimalike toetusprojektide edukus ja ka üldse võimalused toetusmeetmeid kasutada. 27.01.2021 on täpselt teadmata, milliseid toetusmeetmeid kavatseb uus koalitsioon avada 2021. aasta jooksul. Laenu ja kapitalirendi tagasimaksete kohustus 2021. aastal on 265 000 eurot ning võlakohustiste summa 2021. aasta lõpus 3,138 miljonit eurot.

	2019 tegelik finantseeri- mistegevus	2020 tegelik finantseeri- mistegevus	2021 eelarve projekt
Laenude võtmine	0	400 000	1 650 000
Laenude tagasimaksmine	-688 000	-275 000	-243 000
kapitalirendi liisingmakse	-12 000	-13 000	-22 000
Finantseerimistegevus kokku	-700 000	112 000	1 385 000

Tabel 9. Finantseerimistegevus aastatel 2019-2021

8. Likviidsete varade muutus

Vastavalt kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusele planeeritakse likviidsete varade muutuse eelarveosasse raha ja pangakontode, rahaturu- ja intressifondide aktsiate või osakute, soetatud võlakirjade saldode muutused. Likviidsete varade saldo suurenemine kajastatakse eelarves plussiga ja saldo vähenemine miinusega.

2021. aasta planeeritud väljaminekud ületavad sissetulekuid 1,823 miljoni euro võrra. Investeeringute omaosalust on kavas katta pangalaenuga ja osaliselt finantsvahendite vaba raha jäägi arvelt. Prognoositav raha jääk 2021. aasta lõpuks on 647 000 eurot.